

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 4456/2019
02.09.2020. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Божицара Вујичића, председника већа, Весне Субић и Јелице Бојанић Керкез, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Јовица Стојаковић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., чији је пуномоћник Владимир Гајић, адвокат из ..., ради поништаја наследничке изјаве и утврђења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж 7700/18 од 14.03.2019. године, у седници већа одржаној дана 02.09.2020. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија туженог, **ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж 7700/18 од 14.03.2019. године, тако што **СЕ ОДБИЈА** као неоснована жалба тужиље и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Првог основног суда у Београду П 138/18 од 15.05.2018. године.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужиља да туженом накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 219.000,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П 138/18 од 15.05.2018. године, одбијен је тужбени захтев да се поништи наследничка изјава дата у оставинском поступку који се водио пред Првим основним судом у Београду у предмету О 14471/13 иза пок. ВВ, којом се тужиља у заблуди прихватила свог наследног дела и исти уступила туженом. Ставом другим изреке одбијен је тужбени захтев да се утврди да тужиља има право на 1/2 наслеђа целокупне заоставштине која је утврђена решењем Првог основног суда у Београду О 14471/13 од 26.11.2013. године. Ставом трећим изреке обавезана је тужиља да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 128.400,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж 7700/18 од 14.03.2019. године, ставом првим изреке, првостепена пресуда је преиначена у делу става првог изреке, па је поништена наследничка изјава тужиље дата у поступку расправљања заоставштине иза пок. ВВ пред Првим основним судом у Београду, у предмету О 14471/13 у делу који се односи на уступање туженом права коришћења на 1/2 идеалног дела кат.парцеле ... КО ..., док је у преосталом делу овог става изреке првостепена пресуда потврђена, а жалба тужиље одбијена, као неоснована. Ставом другим изреке првостепена пресуда је преиначена у делу става другог изреке, па је утврђено да је

тужиља сукорисник по основу законског наслеђивања са 1/2 идеалног дела кат.парцеле бр. ... КО ВВ, што је тужени дужан признати и трпети упис тужиљиног права сукоришћења у катастар непокретности, док је у преосталом делу овог стана изреке првостепена пресуда потврђена, а жалба тужиље одбијена, као неоснована. Ставом трећим изреке преиначено је решење о трошковима парничног поступка садржано у ставу трећем изреке првостепене пресуде, па је захтев туженог за накнаду трошкова парничног поступка одбијен, као неоснован. Ставом четвртим изреке обавезан је тужени да тужиљи на име трошкова првостепеног поступка исплати износ од 239.400,00 динара, а ставом петим изреке обавезан је тужени да на име накнаде трошкова другостепеног поступка исплати тужиљи износ од 22.500,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући побијану пресуду, у смислу члана 408. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС", бр. 72/2011, 49/2013-УС, 74/2013- УС, 55/2014, 87/2018, 18/2020, у даљем тексту: ЗПП) Врховни касациони суд је оценио да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, пред Првим основним судом у Београду у предмету О 14471/13 расправљена је заоставштина пок. ВВ, оца парничних странака. На рочишту одржаном 26.11.2013. године утврђен је предмет заоставштине и наследни учесници, овде парничне странке, су дали наследничке изјаве, након што су упозорени на неопозивост једном дате наследничке изјаве. Том приликом тужиља је дала наследничку изјаву да се прихвата наслеђа које јој по закону припада и да свој наследни део уступа брату ББ, овде туженом, који је изјавио да се прихвата наслеђа које му по закону припада и уступљеног наследног дела.

Решењем Првог основног суда у Београду О 14471/13 од 26.11.2013. године на целокупној заоставштини иза пок. ВВ оглашен је син оставиоца, овде тужени. Против наведеног решења, које је примила 30.12.2013. године, тужиља је изјавила жалбу, оспоравајући да је на записнику пред оставинским судом дала наследничку изјаву да туженом уступа право коришћења на парцели ... КО Решењем Вишег суда у Суботици Гж 453/15 од 06.11.2015. године жалба тужиље је одбијена као неоснована и првостепено оставинско решење је потврђено.

Тужилја је наследничку изјаву, којом се прихватила наслеђа које јој по закону припада и исто уступа брату, дала у заблуди, јер је имала намеру да се прихвати наслеђа на делу кат.парцеле бр. ... КО ..., која се налази испод њене куће и коју деценијама уз сагласност свог сада покојног оца користи за сејање баште, према предлогу деобе који је сачинио судски вештак за област геодезије Анђелко Ристовски.

У оставинском поступку тужиљу није заступао пуномоћник из реда адвоката, а ни тужиља ни тужени пре потписивања нису прочитали записник са рочишта које је одржано 26.11.2013. године на коме су дали наследничке изјаве. Тужилја је када је

примила примерак оставинског решења схватила да њена наследничка изјава није правилно унета у записник.

На овако утврђено чињенично стање, првостепени суд је применом одредбе члана 216. Закона о наслеђивању и чл. 111. и 117. Закона о облигационим односима оценио да тужбени захтев за поништај наследничке изјаве и захтев за утврђење права тужиље на 1/2 заоставштине пок. ВВ утврђене решењем Првог основног суда у Београду П 14471/13 од 26.11.2013. године није основан, јер је тужиља тужбу за поништај наследничке изјаве поднела након истека законом прописаног субјективног рока од годину дана од дана пријема првостепеног оставинског решења, као момента сазнања за разлог рушљивости.

Према становишту другостепеног суда, субјективни рок за подношење тужбе у овој правној ствари је почео да тече када је тужиља примила отправак решења другостепеног суда, којим је жалба тужиље одбијена и првостепено оставинско решење потврђено. Упознавањем са садржином тог решења тужиља је стекла објективну могућност да тражи поништај изјаве дате у заблуди, тим пре што се у ванпарничном поступку није пасивно држала, већ је изјављивањем жалбе покушала да на законом прописан начин уклони из правног промета изјаву дату у заблуди. Како је тужба у овој правној ствари поднета у оквиру објективног трогодишњег рока од момента давања наследничке изјаве и код чињенице да је намера тужиље била да се прихвати наслеђа права сукоришћења на 1/2 идеалног дела кат.парцеле ... КО ..., то је другостепени суд преиначио првостепену пресуду и тужбени захтев за поништај наследничке изјаве и утврђење права сукоришћења по основу законског наслеђивања у овом делу усвојио.

По оцени Врховног касационог суда, другостепени суд је погрешном применом материјалног права оценио да је тужба у овој правној ствари поднета у законом прописаном року за њено подношење.

У смислу члана 216. Закона о наслеђивању наследничка изјава о пријему наслеђа уз уступање наследног дела дата од стране једног од наследника представља уговор о поклону учињен у корист другог наследника.

У смислу члана 25. став 3. Закона о облигационим односима одредбе тог закона које се односе на уговоре сходно се примењују и на друге правне послове.

Према члану 111. Закона о облигационим односима уговор је рушљив када је, између осталог, при његовом закључењу било мана воље у погледу воље странака.

Према члану 117. Закона о облигационим односима право захтевати поништење рушљивог уговора престаје истеком рока од једне године од дана сазнања за разлог рушљивости, а то право у сваком случају престаје истеком рока од три године од дана закључења уговора.

Применом цитираних законских одредби на утврђено чињенично стање правилно је оценио првостепени суд да је истеком рока од једне године од дана сазнања тужиље да је наследничку изјаву дала у заблуди престало њено право да

захтева поништење наследничке изјаве, због чега тужбеном захтеву није могло бити удовољено.

Тужиља је за разлог рушљивости, односно да је наследничку изјаву дала у заблуди, сазнала најкасније у моменту пријема отправка првостепеног оставинског решења, када се упознала са његовом садржином, односно 30.12.2013. године. (будући да је записник на ком је дала наследничку изјаву потписала без претходног читања). Из тога произлази да је тужба у овој правној ствари (предата суду 24.03.2016. године) поднета након истека преклузивног субјективног рока од годину дана у коме је могла захтевати поништење наследничке изјаве.

Чињеница да је против оставинског решења тужиља изјавила жалбу није од утицаја на почетак тока субјективног рока за подношење тужбе у овој правној ствари, због чега је погрешан закључак другостепеног суда да је одлучујући моменат за печатак рока за подношење тужбе моменат пријема другостепеног решења у оставинском поступку. Тужиља је изјавила жалбу против оставинског решења управо из разлога што је из његове садржине стекла сазнање да њена наследничка изјава није у складу са њеном намером унета у записник, а што је разлог рушљивости тог правног посла. Изјављивањем жалбе тужиља је искористила своју законску могућност да покуша да оспори правилност првостепеног оставинског решења, што није од утицаја на моменат сазнања да је наследничку изјаву дала у заблуди.

Из наведених разлога тужбени захтев није основан, како је то правилно закључио првостепени суд, због чега је применом члана 416. став 1. ЗПП, Врховни касциони суд преиначио другостепену пресуду, тако што је одбио, као неосновану, жалбу тужиље и првостепену пресуду потврдио.

Туженом, према успеху у ревизијском поступку, применом одредби чл. 153, 154. и 163. ЗПП припада право на накнаду трошкова ревизијског поступка у укупном износу од 219.000,00 динара и то за састав ревизије у износу од 22.500,00 динара, судске таксе на ревизију у износу од 78.600,00 динара и судске таксе на одлуку о ревизији у износу од 117.900,00 динара, према важећој Тарифи о наградама и накнадама трошкова за рад адвоката и Таксеној тарифи из Закона о судским таксама.

Из наведених разлога, применом члана 165. став 2. ЗПП одлучено као у ставу другом изреке.

**Председник већа-судија
Божидар Вујичић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић